

6.98.

$$v = 4\cos^5\left(\frac{1}{4}t\right)$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.3, 6.1.7, 6.1.10, 6.1.12.

$$\text{Mamy } v = 4u^5, \text{ gdzie } u = \cos\left(\frac{1}{4}t\right)$$

$$\text{i dalej: } u = \cos w, \text{ gdzie } w = \frac{1}{4}t$$

$$\text{Zatem: } \frac{dv}{dt} = \frac{dv}{du} \cdot \frac{du}{dw} \cdot \frac{dw}{dt} = 4 \cdot 5 \cdot u^{5-1} \cdot (-\sin w) \cdot \frac{1}{4} \cdot 1 \cdot t^{1-1} = 20u^4 \cdot (-\sin w) \cdot \frac{1}{4} = -5\cos^4\left(\frac{1}{4}t\right) \cdot \sin\left(\frac{1}{4}t\right)$$

6.99.

$$s = \frac{1}{\cos^4 t}, \quad \cos t \neq 0$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.7, 6.1.10, 6.1.12.

$$\text{Mamy } s = \cos^{-4}t = u^{-4}, \text{ gdzie } u = \cos t$$

$$\text{Zatem: } \frac{ds}{dt} = \frac{ds}{du} \cdot \frac{du}{dt} = -4 \cdot u^{-4-1} \cdot (-\sin t) = 4u^{-5} \cdot \sin t = 4\cos^{-5}t \cdot \sin t = \frac{4\sin t}{\cos^5 t}$$

6.100.

$$v = \frac{5}{\sin^3 2t}, \quad \sin 2t \neq 0$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.3, 6.1.7, 6.1.10, 6.1.11.

$$\text{Mamy } v = 5 \cdot \sin^{-3}(2t) = 5u^{-3}, \text{ gdzie } u = \sin 2t$$

$$\text{i dalej: } u = \sin w, \text{ gdzie } w = 2t$$

$$\text{Zatem: } \frac{dv}{dt} = \frac{dv}{du} \cdot \frac{du}{dw} \cdot \frac{dw}{dt} = 5 \cdot (-3) \cdot u^{-3-1} \cdot \cos w \cdot 2 \cdot 1 \cdot t^{1-1} = -15 \cdot u^{-4} \cdot \cos 2t \cdot 2 = -30 \cdot \frac{\cos 2t}{\sin^4 2t}$$

6.101.

$$s = \frac{\sin t + \cos t}{2\sin(2t)}, \quad \sin(2t) \neq 0$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.3, 6.1.4, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.10, 6.1.11, 6.1.12

$$\text{oraz } \sin(2x) = 2 \cdot \sin x \cdot \cos x$$

$$\text{Mamy } s = \frac{\sin t + \cos t}{2\sin(2t)} = \frac{\sin t + \cos t}{2 \cdot 2 \cdot \sin t \cdot \cos t} = \frac{1}{4\cos t} + \frac{1}{4\sin t} = \frac{1}{4}\cos^{-1}t + \frac{1}{4}\sin^{-1}t$$

Przyjmijmy teraz:

$$u = (\cos t)^{-1} = v^{-1}, \text{ gdzie } v = \cos t$$

$$\frac{du}{dt} = \frac{du}{dv} \cdot \frac{dv}{dt} = -1 \cdot v^{-2} \cdot (-\sin t) = \frac{\sin t}{\cos^2 t}$$

oraz

$w = (\sin t)^{-1} = x^{-1}$, gdzie $x = \sin t$

$$\frac{dw}{dt} = \frac{dw}{dx} \cdot \frac{dx}{dt} = -1 \cdot x^{-2} \cdot \cos t = \frac{-\cos t}{\sin^2 t}$$

Zatem:

$$s' = \frac{1}{4} \cdot (\cos t)^{-1} + \frac{1}{4} \cdot (\sin t)^{-1} = \frac{1}{4} \cdot \frac{\sin t}{\cos^2 t} - \frac{1}{4} \cdot \frac{\cos t}{\sin^2 t} = \frac{\sin^3 t - \cos^3 t}{4\sin^2 t \cdot \cos^2 t} = \frac{\sin^3 t - \cos^3 t}{(2\sin t \cdot \cos t)^2} = \frac{\sin^3 t - \cos^3 t}{\sin^2(2t)}$$

6.102.

$$z = \frac{\sin \alpha}{\alpha} + \frac{\alpha}{\sin \alpha}, \quad \alpha \neq 0, \sin \alpha \neq 0$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.4, 6.1.5, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.10, 6.1.11 oraz

$$(\sin \alpha)^{-1} = \frac{-\cos \alpha}{\sin^2 \alpha} \text{ (wzór wyprowadzony w poprzednim zadaniu: 6.101)}$$

$$\text{Mamy } z = \sin \alpha \cdot \alpha^{-1} + \alpha \cdot (\sin \alpha)^{-1}$$

$$\begin{aligned} \text{Zatem: } z' &= (\sin \alpha)' \cdot \alpha^{-1} + \sin \alpha \cdot (\alpha^{-1})' + \alpha' \cdot (\sin \alpha)^{-1} + \alpha \cdot [(\sin \alpha)^{-1}]' = \cos \alpha \cdot \alpha^{-1} + \sin \alpha \cdot (-1) \cdot \alpha^{-2} + \\ &+ 1 \cdot \alpha^{1-1} \cdot (\sin \alpha)^{-1} + \alpha \cdot \left(-\frac{\cos \alpha}{\sin^2 \alpha}\right) = \frac{\cos \alpha}{\alpha} - \frac{\sin \alpha}{\alpha^2} + \frac{1}{\sin \alpha} - \frac{\alpha \cdot \cos \alpha}{\sin^2 \alpha} = \frac{\alpha \cdot \cos \alpha - \sin \alpha}{\alpha^2} + \frac{\sin \alpha - \alpha \cdot \cos \alpha}{\sin^2 \alpha} = \\ &= \frac{1}{\alpha^2} \cdot (\alpha \cdot \cos \alpha - \sin \alpha) - \frac{1}{\sin^2 \alpha} \cdot (\alpha \cos \alpha - \sin \alpha) = (\alpha \cos \alpha - \sin \alpha) \cdot \left(\frac{1}{\alpha^2} - \frac{1}{\sin^2 \alpha}\right) \end{aligned}$$

6.103.

$$y = \frac{x \cdot \sin x}{1 + \operatorname{tg} x}, \quad 1 + \operatorname{tg} x \neq 0$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.2, 6.1.4, 6.1.5, 6.1.6, 6.1.10, 6.1.11, 6.1.13.

$$\text{Mamy } (x \cdot \sin x)' = x' \cdot \sin x + x \cdot (\sin x)' = \sin x + x \cdot \cos x$$

$$(1 + \operatorname{tg} x)' = 0 + (1 + \operatorname{tg}^2 x) = 1 + \operatorname{tg}^2 x$$

$$\text{Zatem: } y' = \frac{(x \cdot \sin x)' \cdot (1 + \operatorname{tg} x) - x \cdot \sin x \cdot (1 + \operatorname{tg} x)'}{(1 + \operatorname{tg} x)^2} = \frac{(\sin x + x \cdot \cos x) \cdot (1 + \operatorname{tg} x) - x \cdot \sin x \cdot (1 + \operatorname{tg}^2 x)}{(1 + \operatorname{tg} x)^2}$$

6.104.

$$y = \frac{x}{\sin x + \cos x}, \quad \sin x + \cos x \neq 0$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.4, 6.1.6, 6.1.10, 6.1.11, 6.1.12 oraz

$$2\sin x \cdot \cos x = \sin 2x, \sin^2 x + \cos^2 x = 1.$$

$$\text{Mamy } x' = 1 \text{ oraz } (\sin x + \cos x)' = \cos x - \sin x$$

$$\text{Zatem: } y' = \frac{x' \cdot (\sin x + \cos x) - x \cdot (\sin x + \cos x)'}{(\sin x + \cos x)^2} = \frac{1 \cdot (\sin x + \cos x) - x \cdot (\cos x - \sin x)}{(\sin x + \cos x)^2} = \frac{\sin x + \cos x + x(\sin x - \cos x)}{\sin^2 x + 2 \cdot \sin x \cdot \cos x + \cos^2 x} =$$

$$= \frac{\sin x + \cos x + x(\sin x - \cos x)}{1 + \sin 2x}, \quad \sin 2x \neq -1$$

6.105.

$$y = \cos x - \frac{1}{3} \cos^3 x$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.3, 6.1.4, 6.1.7, 6.1.10, 6.1.12 oraz

$$\sin^2 x + \cos^2 x = 1.$$

$$\text{Mamy } z = (\cos x)^3, \quad z' = [(\cos x)^3]' = (u^3)', \quad \text{gdzie } u = \cos x$$

$$z' = \frac{dz}{dx} = \frac{dz}{du} \cdot \frac{du}{dx} = 3 \cdot u^{3-1} \cdot (\cos x)' = 3u^2 \cdot (-\sin x) = -3 \cdot \sin x \cdot \cos^2 x$$

$$\begin{aligned} \text{Zatem: } y' &= -\sin x - \frac{1}{3} \cdot (-3 \cdot \sin x \cdot \cos^2 x) = -\sin x + \sin x \cdot \cos^2 x = \sin x \cdot (\cos^2 x - 1) = \\ &= \sin x \cdot (\cos^2 x - \cos^2 x - \sin^2 x) = \sin x \cdot (-\sin^2 x) = -\sin^3 x \end{aligned}$$

6.106.

$$y = \frac{1}{3} \sin^3 x - \frac{2}{5} \sin^5 x + \frac{1}{7} \sin^7 x$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.3, 6.1.4, 6.1.7, 6.1.10, 6.1.11 oraz

$$\sin^2 x + \cos^2 x = 1.$$

$$\text{Mamy } z = (\sin x)^n, \quad n \in N$$

$$z = u^n, \quad \text{gdzie } u = \sin x$$

$$\frac{dz}{dx} = \frac{dz}{du} \cdot \frac{du}{dx} = n \cdot u^{n-1} \cdot \cos x = n \cdot \sin^{n-1} x \cdot \cos x$$

$$\begin{aligned} \text{Zatem: } y' &= \frac{1}{3} \cdot 3 \cdot \sin^2 x \cdot \cos x - \frac{2}{5} \cdot 5 \cdot \sin^4 x \cdot \cos x + \frac{1}{7} \cdot 7 \cdot \sin^6 x \cdot \cos x = \cos x \cdot (\sin^2 x - 2\sin^4 x + \sin^6 x) = \\ &= \cos x \cdot \sin^2 x \cdot (1 - 2\sin^2 x + \sin^4 x) = \sin^2 x \cdot \cos x \cdot (1 - \sin^2 x)^2 = \sin^2 x \cdot \cos x \cdot (\sin^2 x + \cos^2 x - \sin^2 x)^2 = \\ &= \sin^2 x \cdot \cos x \cdot \cos^4 x = \sin^2 x \cdot \cos^5 x \end{aligned}$$

6.107.

$$y = \operatorname{tg}^4 \sqrt{x}, \quad x \geq 0$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.7, 6.1.10, 6.1.13.

$$\text{Mamy } y = (\operatorname{tg} x^{\frac{1}{2}})^4 = u^4, \quad \text{gdzie } u = \operatorname{tg} x^{\frac{1}{2}}$$

$$\text{i dalej } u = \operatorname{tg} z, \quad \text{gdzie } z = x^{\frac{1}{2}}$$

$$\text{Zatem } \frac{dy}{dx} = \frac{dy}{du} \cdot \frac{du}{dz} \cdot \frac{dz}{dx} = 4u^3 \cdot (1 + \operatorname{tg}^2 z) \cdot \frac{1}{2} x^{\frac{1}{2}-1} = 4u^3 \cdot (1 + \operatorname{tg}^2 z) \cdot \frac{1}{2} x^{-\frac{1}{2}} = 2 \cdot \operatorname{tg}^3 x^{\frac{1}{2}} \cdot (1 + \operatorname{tg}^2 x^{\frac{1}{2}}) \cdot x^{-\frac{1}{2}} =$$

$$= 2tg^3\sqrt{x} \cdot (1 + tg^2\sqrt{x}) \cdot \frac{1}{\sqrt{x}} = \frac{2\sin^3\sqrt{x}}{\sqrt{x} \cdot \cos^3\sqrt{x}} \cdot \left(\frac{\cos^2\sqrt{x}}{\cos^2\sqrt{x}} + \frac{\sin^2\sqrt{x}}{\cos^2\sqrt{x}} \right) = \frac{2\sin^3\sqrt{x}}{\sqrt{x} \cdot \cos^3\sqrt{x}} \cdot \frac{1}{\cos^2\sqrt{x}} = \frac{2\sin^3\sqrt{x}}{\sqrt{x} \cdot \cos^5\sqrt{x}},$$

dla $x > 0 \wedge \cos\sqrt{x} \neq 0$

6.108.

$$y = 3ctgx + ctg^3x, \quad x \geq 0$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.3, 6.1.4, 6.1.7, 6.1.10, 6.1.14 oraz $\sin^2x + \cos^2x = 1$.

Mamy $z = (ctgx)^3 = u^3$, gdzie $u = ctgx$

$$\frac{dz}{dx} = \frac{dz}{du} \cdot \frac{du}{dx} = 3 \cdot u^{3-1} \cdot \left(-\frac{1}{\sin^2x}\right) = -3u^2 \cdot \frac{1}{\sin^2x} = -3 \cdot \frac{\cos^2x}{\sin^2x} \cdot \frac{1}{\sin^2x} = -\frac{3\cos^2x}{\sin^4x}$$

$$\begin{aligned} \text{Zatem: } y' &= 3 \cdot \left(-\frac{1}{\sin^2x}\right) + \left(-\frac{3\cos^2x}{\sin^4x}\right) = -\frac{3}{\sin^2x} \cdot \left(1 + \frac{\cos^2x}{\sin^2x}\right) = -\frac{3}{\sin^2x} \cdot \left(\frac{\sin^2x}{\sin^2x} + \frac{\cos^2x}{\sin^2x}\right) = -\frac{3}{\sin^2x} \cdot \left(\frac{\sin^2x + \cos^2x}{\sin^2x}\right) = \\ &= -\frac{3}{\sin^2x} \cdot \frac{1}{\sin^2x} = -\frac{3}{\sin^4x}, \quad \text{dla } \sin x \neq 0 \end{aligned}$$

6.109.

$$y = e^{ax} \cdot (a \cdot \sin x - \cos x), \quad x \geq 0$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.3, 6.1.4, 6.1.5, 6.1.7, 6.1.10, 6.1.11, 6.1.12, 6.1.19.

Mamy: $v = e^{ax} = (e^x)^a = u^a$, gdzie $u = e^x$

$$\frac{dv}{dx} = \frac{dv}{du} \cdot \frac{du}{dx} = a \cdot u^{a-1} \cdot e^x = a(e^x)^{a-1} \cdot e^x = a \cdot e^{ax}$$

$$(a \cdot \sin x - \cos x)' = a \cdot \cos x - (-\sin x) = a \cdot \cos x + \sin x$$

Zatem:

$$\begin{aligned} y' &= (e^{ax})' \cdot (a \cdot \sin x - \cos x) + e^{ax} \cdot (a \cdot \sin x - \cos x)' = a \cdot e^{ax} \cdot (a \cdot \sin x - \cos x) + e^{ax} \cdot (\sin x + a \cdot \cos x) = \\ &= a^2 \cdot e^{ax} \cdot \sin x - a \cdot e^{ax} \cdot \cos x + e^{ax} \cdot \sin x + a \cdot e^{ax} \cdot \cos x = a^2 \cdot e^{ax} \cdot \sin x + e^{ax} \cdot \sin x = (a^2 + 1) \cdot e^{ax} \cdot \sin x \end{aligned}$$

6.110.

$$y = x^2 e^{2x} \cdot \sin x$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.3, 6.1.5, 6.1.10, 6.1.11, 6.1.19 oraz z wzoru

wyprowadzonego w zadaniu poprzednim: $(e^{ax})' = ae^{ax}$

$$y = (x^2 e^{2x}) \cdot \sin x$$

$$y' = (x^2 e^{2x})' \cdot \sin x + (x^2 e^{2x}) \cdot (\sin x)' = [(x^2)' \cdot e^{2x} + x^2 \cdot (e^{2x})'] \cdot \sin x + x^2 e^{2x} \cdot \cos x =$$

$$= (2x \cdot e^{2x} + 2x^2 e^{2x}) \cdot \sin x + x^2 e^{2x} \cos x = x e^{2x} (2 \sin x + 2x \sin x + x \cos x)$$

6.111.

$$y = \cos^2 \sqrt{\frac{1}{x}}, \quad \text{dla } x > 0$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.7, 6.1.10, 6.1.12 oraz $2 \sin x \cdot \cos x = \sin 2x$.

$$y = (\cos \sqrt{\frac{1}{x}})^2 = u^2, \text{ gdzie } u = \cos \sqrt{\frac{1}{x}} = \cos x^{-\frac{1}{2}}$$

i dalej $u = \cos v$, gdzie $v = x^{-\frac{1}{2}}$

$$\begin{aligned} \text{Zatem: } \frac{dy}{dx} &= \frac{dy}{du} \cdot \frac{du}{dv} \cdot \frac{dv}{dx} = 2 \cdot u^{2-1} \cdot (-\sin v) \cdot \left(-\frac{1}{2} x^{-\frac{1}{2}-1}\right) = 2u \cdot \sin v \cdot \frac{1}{2} x^{-\frac{3}{2}} = 2 \cdot \cos x^{-\frac{1}{2}} \cdot \sin x^{-\frac{1}{2}} \cdot \frac{1}{2} x^{-\frac{3}{2}} = \\ &= \frac{1}{2x\sqrt{x}} \cdot \sin(2 \cdot x^{-\frac{1}{2}}) = \frac{1}{2x\sqrt{x}} \cdot \sin \frac{2}{\sqrt{x}} = \frac{\sin(2 \cdot \sqrt{\frac{1}{x}})}{2x\sqrt{x}} \end{aligned}$$

6.112.

$$y = 2 \sin^3 \sqrt{\frac{3}{x}}, \quad \text{dla } x > 0$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.3, 6.1.7, 6.1.10, 6.1.11 oraz $2 \sin x \cdot \cos x = \sin 2x$.

$$\text{Mamy: } y = 2(\sin \sqrt{\frac{3}{x}})^3 = 2u^3, \text{ gdzie } u = \sin \sqrt{\frac{3}{x}}$$

i dalej: $u = \sin v$, gdzie $v = \sqrt{\frac{3}{x}} = \sqrt{3} \cdot x^{-\frac{1}{2}}$

$$\begin{aligned} \text{Zatem: } \frac{dy}{dx} &= \frac{dy}{du} \cdot \frac{du}{dv} \cdot \frac{dv}{dx} = 2 \cdot 3 \cdot u^2 \cdot \cos v \cdot \sqrt{3} \cdot \left(-\frac{1}{2}\right) x^{-\frac{3}{2}} = -3 \cdot \sin^2 \sqrt{\frac{3}{x}} \cdot \cos \sqrt{\frac{3}{x}} \cdot \sqrt{3} \cdot \frac{1}{\sqrt{x^3}} = \\ &= -3 \cdot \sqrt{\frac{3}{x^3}} \cdot \sin^2 \sqrt{\frac{3}{x}} \cdot \cos \sqrt{\frac{3}{x}} \end{aligned}$$

6.113.

$$y = \frac{\sin^2 x}{\cos^5 x} - \frac{2}{5 \cos^5 x}, \quad \text{dla } \cos x \neq 0$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.2, 6.1.3, 6.1.4, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.10, 6.1.11, 6.1.12.

W zadaniu 6.106 wyprowadziliśmy wzór:

$$[(\sin x)^n]' = n \cdot \sin^{n-1} x \cdot \cos x$$

Podobnie:

$$z = (\cos x)^n, \quad n \in \mathbb{N}$$

$$z = u^n, \text{ gdzie } u = \cos x$$

Zatem:

$$\frac{dz}{dx} = \frac{dz}{du} \cdot \frac{du}{dx} = n u^{n-1} \cdot (-\sin x) = n \cos^{n-1} x \cdot (-\sin x) = -n \cdot \cos^{n-1} x \cdot \sin x$$

$$\begin{aligned}
y' &= \frac{(\sin^2 x)' \cdot \cos^7 x - \sin^2 x \cdot (\cos^7 x)'}{[(\cos x)^7]^2} - \frac{2' \cdot 5 \cos^5 x - 2 \cdot (5 \cos^5 x)'}{[5(\cos x)^5]^2} = \frac{2 \sin x \cdot \cos x \cdot \cos^7 x - \sin^2 x \cdot (-7 \cdot \cos^6 x \cdot \sin x)}{\cos^{14} x} - \frac{0 - 2 \cdot 5 \cdot (-5 \cdot \cos^4 x \cdot \sin x)}{25 \cdot \cos^{10} x} = \\
&= \frac{2 \sin x \cdot \cos^8 x + 7 \cdot \sin^3 x \cdot \cos^6 x}{\cos^{14} x} - \frac{50 \cdot \cos^4 x \cdot \sin x}{25 \cdot \cos^{10} x} = \frac{2 \sin x \cdot \cos^2 x + 7 \cdot \sin^3 x}{\cos^8 x} - \frac{2 \cdot \cos^2 x \cdot \sin x}{\cos^8 x} = \frac{\sin x \cdot (2 \cos^2 x + 7 \sin^2 x - 2 \cos^2 x)}{\cos^8 x} = \frac{7 \sin^3 x}{\cos^8 x}
\end{aligned}$$

6.114.

$$y = \frac{3 \cos^2 x}{\sin^3 x}, \quad \text{dla } \sin x \neq 0$$

Pochodną obliczamy korzystając z wzorów 6.1.3, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.10, 6.1.11, 6.1.12 oraz

z następujących wzorów wyprowadzonych w zadaniach 6.106, 6.113:

$$(\sin^n x)' = n \cdot \sin^{n-1} x \cdot \cos x$$

$$(\cos^n x)' = -n \cdot \cos^{n-1} x \cdot \sin x,$$

$$\text{a także z wzoru } \sin^2 x + \cos^2 x = 1$$

$$\begin{aligned}
y' &= \frac{(3 \cos^2 x)' \cdot \sin^3 x - 3 \cos^2 x \cdot (\sin^3 x)'}{(\sin^2 x)^2} = \frac{3 \cdot (-2 \cos x \cdot \sin x) \cdot \sin^3 x - 3 \cos^2 x \cdot (3 \cdot \sin^2 x \cdot \cos x)}{\sin^6 x} = -\frac{6 \cos x \cdot \sin^4 x + 9 \cos^3 x \cdot \sin^2 x}{\sin^6 x} = \\
&= -\frac{6 \cos x \cdot \sin^2 x + 9 \cos^3 x}{\sin^4 x} = -\frac{6 \cos x \cdot \sin^2 x + 9 \cos^3 x}{\sin^4 x} = -3 \cos x \cdot \frac{2 \sin^2 x + 3 \cos^2 x}{\sin^4 x} - 3 \cos x \cdot \frac{2(\sin^2 x + \cos^2 x) + \cos^2 x}{\sin^4 x} = \\
&= -3 \cos x \cdot \frac{2 + \cos^2 x}{\sin^4 x}
\end{aligned}$$